

**Bruxelles, 2. veljače 2026.
(OR. en)**

5928/26

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0412 (NLE)**

**ENV 84
CLIMA 42
SOC 46
ENER 41
ECOFIN 142
COMPET 136
RECH 36
EDUC 25
CULT 12**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	17. prosinca 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 1026 final
Predmet:	KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Novi europski Bauhaus – od vizije do provedbe

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 1026 final.

Priloženo: COM(2025) 1026 final

Strasbourg, 16.12.2025.
COM(2025) 1026 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Novi europski Bauhaus – od vizije do provedbe

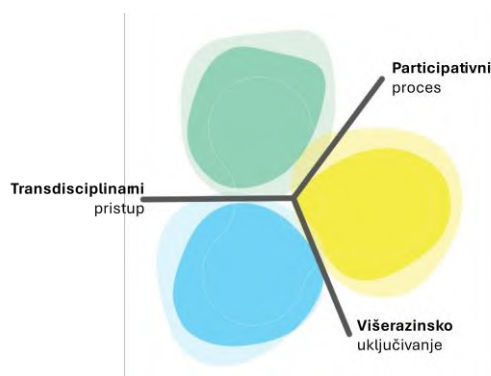
1. UVOD

Građani i poduzetnici EU-a suočavaju se s nikad većim i nikad složenijim izazovima: od geopolitičkih previranja i sigurnosnih prijetnji na našem kontinentu do trostruke krize na planetarnoj razini te tehnoloških promjena i prijetnji našoj demokraciji i vrijednostima. U ovo doba neizvjesnosti prirodno je da su građani zabrinuti, stoga je ključno **osigurati predvidljivost i perspektivu, poticati inovacije i kreirati mjesta koja jačaju osjećaj pripadnosti i sigurnosti i kvalitetu života.**

Upravo to postiže se novim europskim Bauhausom (NEB). Ta inicijativa, koju je 2020. pokrenula predsjednica Komisije Ursula von der Leyen, **potiče ljude, zajednice i poduzeća da zajedno pronađu inovativna rješenja za pozitivnu budućnost** koja obuhvaća uključivost, održivost i kvalitetu života.

Vrijednosti NEB-a

Načela NEB-a

Cilj je **novog europskog Bauhauusa postići stvarne, konkretne promjene za građane i poduzeća** inovativnim, transformativnim pristupom odozdo prema gore. U pet godina postao je **pokret s više od 700 projekata u cijeloj Europi i šire, dinamična zajednica** od gotovo 2000 organizacija koje dopiru do više milijuna ljudi i mreža nacionalnih tijela koja omogućuju povezivanje s dionicima na lokalnoj razini. Razni istraživački, demonstracijski i pilot-projekti od 2021. do 2025., među ostalim demonstracije isplativih stambenih četvrti, ubrzavanje digitalizacije izgradnje i umjetnički projekti suradnje u lokalnim zajednicama, pokazuju da je moguće imati uključiv, održiv i kvalitetan izgrađeni okoliš koji privlači sudjelovanje građana i pridonosi jačanju otpornosti i konkurentnosti.

Uzimajući u obzir iskustva i saznanja iz proteklih godina, stigao je **trenutak da se novi europski Bauhaus proširi i prijede na višu razinu djelujući kao snažan pokretač prelaska na čistu energiju** i inovacija u Europi i izvan nje. U ovoj se Komunikaciji navode ciljevi politike novog europskog Bauhauusa u sljedećim godinama i definira okvir za poduzimanje konkretnih mjera za poboljšanje inovacija, otpornosti i održivosti. Kako bi se povećao njezin učinak, ova je Komunikacija popraćena Prijedlogom preporuke Vijeća¹ državama članicama, uz potpuno poštovanje supsidijarnosti.

Izgrađeni okoliš i dalje je glavni fokus novog europskog Bauhauusa. Izgrađeni okoliš ključan je dio svakodnevnog života građana, ima ogroman potencijal za poboljšanje kvalitete života, smanjenje emisija, podupiranje priuštivosti i istovremeno povećanje konkurentnosti naših industrija. **Četvrtima su potrebne mjere politike, financijska sredstva i tehnička potpora za obnovu.** Potrebno je snažnije djelovanje kako bi se razvile vještine i unaprijedila priuštiva rješenja kojima se može povećati učinkovita upotreba izgrađenog prostora u urbanim

¹ COM(2025) 1027.

i ruralnim područjima, podržati primjena bioloških rješenja i inovativnih materijala i tehnika, **uz jačanje otpornosti i stvaranje vodećih tržišta** za europske inovativne konkurentne industrije. U narednim godinama novi europski Bauhaus proširit će se na druge sektore, posebno tekstil i modu.

Treba bolje iskoristiti potencijal za **zajedničko stvaranje i multidisciplinarne pristupe, među ostalim s pomoću digitalnih alata**, a potrebno je i više prilika i kapaciteta kako bi se istraživači, umjetnici, tijela vlasti, građani i poduzeća okupili u svrhu zajedničkog stvaranja i provedbe vizija na terenu.

Pet godina nakon pokretanja inicijative **Komisija i njezini partneri unaprijedit će novi europski Bauhaus i proširiti njegovu zajednicu**, širiti kreativne koncepte i inovacije i podići ih na višu razinu u cilju podupiranja poslovnog modela ključnih projekata. Novi europski Bauhaus dodatno će **podržavati države članice u uvođenju pristupa nadahnutih novim europskim Bauhausom** u nacionalne stambene politike, planove za obnovu zgrada i odluke o prostornom planiranju, u sinergiji s Planom EU-a za gradove² i teritorijalnim alatima kohezijske politike, kao i s Europskim planom za priuštivo stanovanje³ i Strategijom za stanogradnju⁴ predstavljanim zajedno s ovom Komunikacijom.

2. NOVI EUROPSKI BAUHAUS KAO POKRETAČ INOVACIJA I PRELASKA NA ČISTU ENERGIJU

Na temelju svojih postignuća novi europski Bauhaus pojačat će **podršku poduzećima, inovatorima i zajednicama** u cijeloj Europi i šire kako bi potaknuo **uključivu, održivu i kvalitetnu transformaciju četvrti i industrija**. Prednost će imati priuštiva rješenja, u skladu s Planom za priuštivo stanovanje, i osigurat će se alati utemeljeni na dokazima i prostori za zajedničko stvaranje u kojima se stručnjaci, istraživači, korisnici, zajednice i poduzeća mogu sastajati i surađivati na razvoju najkorisnijih inovativnih rješenja. Osnovat će se Akademija novog europskog Bauhaua kao njegova središnja struktura kako bi se poboljšalo **osposobljavanje, prekvalifikacija i usavršavanje različitih aktera u građevinskom ekosustavu**, osigurala **izolirana okruženja za inovativna rješenja** i pružila potpora *start-up* poduzećima koja nude rješenja u skladu s vrijednostima novog europskog Bauhaua. Instrumentom za novi europski Bauhaus poduprijet će se vrhunska istraživanja te razvoj inovacija i demonstracijskih projekata. U sinergiji sa Strategijom EU-a za biogospodarstvo⁵ novi europski Bauhaus pridonijet će i bržem uvođenju kružnih i bioloških materijala i načina gradnje, uz stvaranje novih vodećih tržišta i jačanje europske konkurentnosti.

Dobre prakse novog europskog Bauhaua u pogledu kružnih rješenja i rješenja na biološkoj osnovi

- ❖ **TOVA (ES):** arhitektonske konstrukcije od nabijene zemlje izgrađene WASP 3D printerom u obliku dizalice koje se mogu dovršiti u samo nekoliko tjedana, čime se ne proizvodi otpad i postiže gotovo nulta stopa emisija ugljika [nagrada novog europskog Bauhaua za 2023.].
- ❖ **NEBourhoods:** revitalizacija četvrti iz sedamdesetih godina 20. stoljeća u Münchenu izgradnjom prostora mješovite namjene, boljim povezivanjem zajednice i energetskim rješenjima kao što su solarni moduli / zasjenjivanje [Obzor Europa].

² EUR-Lex – 52025DC0739 – EN – EUR-Lex.

³ COM(2025) 1025.

⁴ COM(2025) 991.

⁵ COM(2025) 960 final.

- ❖ **Panelka 2.0 (Teplo):** podupire oporavak Ukrajine putem kružne obnove recikliranim i biomaterijalima, energetske učinkovitih rješenja i osnaživanja zajednice [LIFE].

TOVA ©GregoriCivera – © NEBBourhoods – © TEPL0

2.1 Poboljšanje kružnosti, održivosti i inovacija u izgrađenom okolišu

2.1.1. Poticanje inovativnih i održivih rješenja

Kako bi se podržao prelazak građevinskog ekosustava na niskougljična, kružna i biološka rješenja, na projektima novog europskog Bauhaua posljednjih se godina eksperimentiralo s **novim rješenjima za građevinski sektor** kao što su modularna gradnja, projektiranje kojima se štedi energija i voda te materijali na biološkoj osnovi, reciklirani i inovativni materijali. Istraživale su se i testirale tehnike održive gradnje, kao što su automatizirana i robotizirana gradnja, 3D printanje, skladištenje biogenog ugljika u zgradama, primjena umjetne inteligencije za projektiranje te gradnja izvan lokacije i modularna gradnja, koje često izvode MSP-ovi.

Kako bi se poboljšala otpornost gospodarstva i proveo transformacijski Plan za čistu industriju, novi europski Bauhaus **povećat će mogućnosti koje pružaju kružno gospodarstvo i biogospodarstvo**, ojačati tržišta inovativnih materijala i načina gradnje, uz upotrebu održivih i priuštivih rješenja povezanih s energijom, vodom i mobilnosti te digitalnih tehnologija, podataka i pouzdane umjetne inteligencije. Novi europski Bauhaus promicat će **istraživanje, unapređenje i uvođenje inovativnih resursno učinkovitih rješenja**, podupirati poduzeća u izradi prototipa novih troškovno učinkovitih pristupa koji se mogu proširiti te podupirati nove i široko rasprostranjene standarde za dekarbonizirani i kružni dizajn koji pozitivno utječe na prirodu. Podupirat će i **zajednice da služe kao centri za inovacije** i rješenja odozdo prema gore za prelazak na čistu energiju, prilagođena lokalnim potrebama i kapacitetima. Davanjem prednosti inovacijama, vještinama i industrijskoj konkurentnosti novi europski Bauhaus pomoći će Europi da postane globalni predvodnik u visokokvalitetnim, održivim i priuštivim rješenjima.

Financiranje samo javnim sredstvima neće biti dovoljno za transformaciju. Projekti novog europskog Bauhaua pokazuju da su integrirana rješenja sigurna za ulaganja jer dobivaju podršku građana i potiču uključenost krajnjih korisnika, što rezultira privlačnim okruženjima i dinamičnim lokalnim gospodarstvima. Instrumenti kao što je InvestEU mogli bi pomoći u mobilizaciji dodatnih privatnih ulaganja. Europska komisija u suradnji s Europskom investicijskom bankom (EIB) izradila je **Smjernice za ulaganja novog europskog Bauhaua**⁶ kako bi ulagateljima i građevinskim poduzetnicima predstavila dobru praksu i jamstva kvalitete za poticanje ulaganja s društvenim učinkom kojima se osigurava transformacija zgrada, javnih prostora i četvrti u skladu s vrijednostima novog europskog Bauhaua. Na temelju tih smjernica

⁶ Smjernice za ulaganja novog europskog Bauhaua – Novi europski Bauhaus – Europska unija

Komisija će putem Akademije novog europskog Bauhausa poduzeti odlučnije mjere i olakšati **povezivanje koncepata novog europskog Bauhausa i izvora financiranja**, uključujući inovativne modele financiranja.

Spajanjem inovacija, osnivanja poduzeća i osposobljavanja **Europski institut za tehnologiju i inovacije (EIT)** i njegove **zajednice znanja i inovacija** u dobrom su položaju da podupru transformacijsku i transdisciplinarnu prirodu novog europskog Bauhausa. Konkretno, cilj mu je **podržati poduzetnike i MSP-ove** u sektorima relevantnima za novi europski Bauhaus, kao što su građevinarstvo, dizajn, moda, obrtništvo, poljoprivredno-prehrambeni sektor, proizvodnja, energetska sektor i sektor mobilnosti, da svoje ideje stave na tržište.

Komisija će:

- **osmisлити oznaku novog europskog Bauhausa kako bi se nagradili projekti i prakse novog europskog Bauhausa** i povećala njihova vidljivost među potencijalnim promotorima i ulagateljima,
- **financirati razvoj demonstracijskih projekata novog europskog Bauhausa za inovativna rješenja** kao što su upotreba vertikalnog prostora, masovna prilagodba komponenti modularne gradnje izvan gradilišta, socijalna infrastruktura u četvrtima, međugeneracijska susjedstva ili rješenja za problem beskućništva,
- poticati države članice da u okviru kohezijske politike osmisle **jedan ogledni projekt novog europskog Bauhausa u svakoj državi članici**,
- **pružati potporu poduzetnicima i MSP-ovima** u sektorima relevantnima za novi europski Bauhaus, posebno **putem Europskog instituta za inovacije i tehnologiju**, pomažući im da ostvare pristup financiranju kako bi stavili na tržište i unaprijedili nova rješenja,
- u okviru uvođenja Instrumenta za novi europski Bauhaus **podupirati sektore relevantne za novi europski Bauhaus** (građevinarstvo, dizajn, moda, obrtništvo, poljoprivredno-prehrambeni sektor, proizvodnja, energetska sektor, sektor mobilnosti) u uvođenju i proširenju inovativnih metoda, postupaka i praksi novog europskog Bauhausa koje spajaju održivost, uključivost i kvalitetu,
- **predvoditi svojim primjerom** primjenom pristupa novog europskog Bauhausa u gradnji ili obnovi zgrada Komisije, nadahnutog primjerom buduće **neto energetska pozitivne zgrade JRC-a u Seville** i **Forumom građana JRC-a u Geelu** te njegovim promicanjem u drugim institucijama EU-a i nacionalnim i lokalnim institucijama.

Buduća zgrada JRC-a u Seville izgrađena u skladu s vrijednostima i načelima novog europskog Bauhausa – © Playtime

2.1.2. Uključiva i održiva transformacija četvrti koja se temelji na kvaliteti

Lokalne zajednice i četvrti sve su izloženi klimatskim promjenama, gubitku bioraznolikosti, nestašici vode i rizicima izazvanima ljudskim djelovanjem, kao što su suše, šumski požari, poplave, nestašica vode, a i dalje su izloženi onečišćenju, među ostalim zbog „nečistog” grijanja⁷, što ugrožava gospodarsku sigurnost, produbljuje socijalne i zdravstvene nejednakosti⁸ i šteti europskom načinu života. Prije nego je potrebno provesti europski zeleni plan i Plan za čistu industriju na terenu pravednom tranzicijom. To podrazumijeva pružanje priuštivih rješenja svim građanima i jačanje otpornosti i pripravnosti četvrti na krizne situacije, uz poštovanje europske kulturne raznolikosti i lokalne baštine.

Novi europski Bauhaus **poticat će transformacije na lokalnoj razini kojima se povećava pripravnost ljudi i zajednica** na rizike povezane s klimom i elementarne nepogode, u skladu s Europskom strategijom za Uniju pripravnosti⁹, a postupno će ukinuti i ovisnost o fosilnim gorivima održivom i učinkovitom mobilnošću te proizvodnjom i potrošnjom energije u našem stambenom fondu. Komisija već radi na jačanju položaja građana u projektima obnove i prilagodbe klimatskim promjenama, npr. misijama EU-a za klimatski neutralne i pametne gradove i za prilagodbu klimatskim promjenama te inicijativom za obnovu koju predvode građani¹⁰. Eksperimentiranjem u okviru novog europskog Bauhaua i zajednički osmišljenim rješenjima može se pokazati djelotvornost **prostornog planiranja koje objedinjuje rješenja s niskim emisijama ugljika, koja štede vodu i pomažu u postizanju otpornosti vodoopskrbe te prirodna rješenja, kao i društvene inovacije**, čime zajednice postaju sigurnije, zdravije i otpornije.

Obnova ili preuređenje zgrada¹¹, posebno u kombinaciji s društvenom praksom kao što je mješovita namjena, zamjena stanova ili suživot različitih generacija, **može pomoći u osiguravanju priuštivog i održivog stanovanja za sve**, usporavanju širenja urbanih područja i prekrivanja tla te poticanju socijalne kohezije i prihvaćanja, a istovremeno štiti našu kulturnu baštinu. Novi europski Bauhaus iskoristit će potencijal praznog i slabo nastanjenog izgrađenog okoliša **boljim iskorištavanjem postojećih zgrada** umjesto rušenja i nove izgradnje i sudjelovati u **pilot-projektu alata za koordinaciju konkurentnosti** za industrijaliziranu gradnju. Javna nabava, uz potporu transparentnih kriterija, isto tako može poslužiti kao važan katalizator za uvođenje održivih praksi i proizvoda za četvrti.

Komisija će:

- podržavati zajednice u njihovim nastojanjima da povećaju **otpornost na elementarne nepogode, uključujući sprečavanje kriznih situacija i pripravnost na njih, kao i tijekom oporavka i obnove nakon katastrofe** financiranjem integriranih inicijativa odozdo prema gore kao što su inovativna rješenja koja se temelje na prirodi, učinkovitoj upotrebi vode i kulturi,
- osigurati izgradnju kapaciteta, razvoj alata i razmjenu dobre prakse za **prilagodbu zgrada** elementarnim nepogodama, uključujući poplave¹², **ublažavanje rizika od**

⁷ Vidjeti EEA (2025.): „Sustavi grijanja i hlađenja u EU-u uzrokuju onečišćenje zraka, potrebno je hitno djelovanje”.

⁸ Vidjeti Europski atlas okoliša i zdravlja.

⁹ Vidjeti Strategiju za Uniju pripravnosti JOIN (2025) 130 final.

¹⁰ Početna stranica – Obnova koju predvode građani – Europska komisija.

¹¹ „Preuređenje” se sastoji od promjena prostornog plana ili prenamjene, što obično nije obuhvaćeno obnovom, u skladu s normama koje je utvrdio Europski odbor za normizaciju (CEN).

¹² Vidjeti tehničke smjernice na razini EU-a za prilagodbu zgrada klimatskim promjenama.

šumskih požara¹³, obnovu urbanih ekosustava¹⁴, kao i sveobuhvatnu procjenu rizika i prijetnji,

- promicati **analitiku koja se temelji na umjetnoj inteligenciji kako bi se omogućilo donošenje odluka na temelju podataka** radi predviđanja izazova i zajedničke pripreme za pametnije prostorno planiranje¹⁵, uvođenje lokalnih digitalnih blizanaca za obnovu i pružanje alata nadležnim tijelima koji se temelje na umjetnoj inteligenciji za transparentno upravljanje građevinskim projektima¹⁶,
- doprinijeti **održivosti i učinkovitosti izgrađenog okoliša** pružanjem zajedničke metodologije¹⁷ i dokaza o dekarbonizaciji zgrada te smjernica o davanju prednosti učinkovitoj upotrebi izgrađenog okoliša¹⁸,
- **poticati postupke javne nabave kojima se omogućuju održiva i uključiva rješenja temeljena na kvaliteti**, posebno programom za nabavu povezanu s inovacijama Europskog vijeća za inovacije (EIC) te nastojati promicati nabavu održivih rješenja u okviru **predstojeće revizije Direktive o javnoj nabavi**,
- putem istraživačko-inovacijske komponente u okviru Instrumenta za novi europski Bauhaus financirati **istraživanje i inovacije kako bi se revitalizirale četvrti dizajnom za održivost i uključivost**.

2.2 Poticanje djelovanja građana participativnim procesima kako bi se izgradile demokratske, uključive i otporne četvrti

Sudjelovanje je ključno načelo novog europskog Bauhaua. Kako je definirano u NEB Kompas¹⁹, sudjelovanje označava mjeru u kojoj su zajednice na koje projekt utječe uključene u njegovo osmišljavanje, donošenje odluka, provedbu i vrednovanje. **Otpornost europskih četvrti u konačnici ovisi o njihovoj sposobnosti da angažiraju svoje zajednice** i služe svim građanima. Transdisciplinarni pristupi i metodologije dizajna utemeljene na dokazima u kojima se kombinira stručno znanje različitih dionika i disciplina nisu samo reprezentativniji i usklađeniji s potrebama građana, već se njima **gradi i povjerenje, pravna sigurnost za nositelje projekata, povećava prihvatljivost i jača društvena struktura**. Uključivi javni prostori imaju i ključnu ulogu u poticanju društvenih veza, promicanju rodne i međugeneracijske pravednosti te ravnopravnosti općenito, stvaranju osjećaja pripadnosti i u konačnici poticanju demokracije na lokalnoj razini²⁰.

Dobre prakse novog europskog Bauhaua za jačanje lokalne demokracije i povezivanje zajednica

- ❖ **NEB-STAR:** oblikuje modele upravljanja i financiranja za ponovnu uporabu zgrada, sprečavanje gentrifikacije i demokratizaciju urbanog razvoja [Obzor Europa].

¹³ Komisija će početkom 2026. predstaviti europsku strategiju za sprečavanje šumskih požara.

¹⁴ Vidjeti članak 8. Uredbe (EU) 2024/1991 o obnovi prirode.

¹⁵ <https://interoperable-europe.ec.europa.eu/collection/ldttoolbox>

¹⁶ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/digital-twin-reconstruction-ukraine>

¹⁷ Vidjeti okvir Unije za nacionalni izračun potencijala globalnog zagrijavanja tijekom životnog vijeka: Delegirana uredba Komisije o izmjeni Priloga III. Direktivi (EU) 2024/1275, C(2025) 8723 – PE/2025/8966.

¹⁸ Na temelju studija Komisije: *Prenamjena ureda u priuštiv stambeni prostor, Dostatnost u građevinskom sektoru i učinkovitija upotreba fonda zgrada* (rezultati sredinom 2027.).

¹⁹ Poslužite se Kompasom – Novi europski Bauhaus – Europska unija..

²⁰ Kako je istaknuto u sažetku Zajedničkog istraživačkog centra Znanost za politiku o javnim prostorima.

- ❖ **SOFTAcademy**: obnavlja montažne stambene zgrade iz sovjetskog razdoblja u Tallinnu primjenom cjelovitog pristupa na razini četvrti [EFRR].
- ❖ **Prilagodba prostora za neurodivergentno stanovništvo („ASD Publics”)**: pomaže javnim tijelima u Barceloni da poboljšaju igrališta i javne prostore za djecu s autizmom [zajednica Europskog instituta za inovacije i tehnologiju za novi europski Bauhaus].

© NEB STAR – SOFTAcademy © SvenZacek – ©ASDpublics

Komisija namjerava **iskoristiti transformacijski potencijal novog europskog Bauhausa za potporu lokalnoj demokraciji**, borbu protiv sve veće polarizacije u našim društvima i osnaživanje zajednica, kao i lokalnih javno-privatnih partnerstava. Cilj je novog europskog Bauhausa povećati kapacitete javnih tijela i dionika kako bi se **autentične participativne i transdisciplinarne prakse uključile u postupke dizajna i donošenja odluka** u okviru projekata lokalnog razvoja, čime bi se građanima omogućilo da zajednički oblikuju svoje buduće četvrti prilagođene lokalnim potrebama. Pomoći će **transformaciji na lokalnoj razini eksperimentiranjem, među ostalim s pomoću digitalnih alata i alata za virtualnu stvarnost**, kako bi građani i stručnjaci zajednički osmišljavali i stvarali uključiva, lijepa i održiva životna okruženja te zajednički njima upravljali.

Novi europski Bauhaus razvija i osigurava inovativne alate za **potporu demokratskim participativnim procesima na lokalnoj razini**, čime doprinosi provedbi ciljeva Europskog štita za zaštitu demokracije²¹ na terenu. Služi kao **katalizator za poticanje građana na djelovanje u pogledu transformacije na lokalnoj razini**, među ostalim u bivšim industrijskim regijama i regijama s rudnicima smeđeg ugljena te u zapostavljenim prigradskim područjima. **NEB Kompas i skup alata za novi europski Bauhaus²² pomažu građanima i zajednicama da oblikuju vlastito životno okruženje postupnim pristupom sudjelovanju, zajedničkom stvaranju i djelovanju. 23 demonstracijska projekta vodilje novog europskog Bauhausa²³ revitalizirala su više od 90 četvrti zajedno sa stanovnicima i razvila alate za demokratizaciju urbanističkog planiranja.**

Komisija će:

- pružiti više prilika za **demokratski dizajn i povećati suodgovornost građana u procesima urbane i ruralne obnove** upotrebom **digitalnih platformi, virtualne**

²¹ EUR-Lex – 52025JC0791 – HR – EUR-Lex.

²² Skup alata za novi europski Bauhaus

²³ Projekti proizašli iz prvog vala poziva novog europskog Bauhausa u razdoblju 2021.–2022. u okviru različitih programa financiranja EU-a.

stvarnosti i imerzivnih digitalnih okruženja putem lokalnih digitalnih blizanaca i konzorcija CitiVERSE²⁴,

- pokrenuti izdanje inicijative „**Poticaj novog europskog Bauhausa za male općine**” za 2026. kako bi se nagradili ključni lokalni akteri za njihov doprinos stvaranju uključivih i održivih društava,
- u okviru **Europskog štita za zaštitu demokracije i kao doprinos budućoj strategiji EU-a za međugeneracijsku pravednost** podupirati lokalnu demokraciju inovativnim pristupima djelovanju zajednice, međugeneracijskim vezama i uključivim javnim prostorima,
- **podupirati javna tijela u osmišljavanju i provedbi participativnih procesa** u transformaciji četvrti oslanjajući se na Centar stručnosti EU-a za participativnu i deliberativnu demokraciju²⁵ u vezi s panelima europskih građana i platformom za građanski angažman²⁶.

2.3 Iskorištavanje transformativne moći obrazovanja, umjetnosti i kulture za poticanje kreativnosti i inovacija na lokalnoj razini

Kultura i umjetnost temeljna su značajka dobrobiti pojedinaca i zajednica te mogu potaknuti kreativnost i inovacije. U središtu su društvenih struktura koje potiču empatiju, toleranciju, međugeneracijsku pravednost i socijalnu koheziju.

Prostorno planiranje i arhitektura ključan su dio istinski transdisciplinarnog odgovora na društvene zahtjeve i okolišne izazove. **Kvaliteta dizajna magnet je za prihvatljivost i financiranje.** Dizajneri, arhitekti i umjetnici koji u svojim projektima obuhvaćaju održivost, uključivost i kvalitetu osiguravaju pristup financijskoj potpori i prihvaćanje u zajednici jer u konačnici stvaraju kreativna, smislena i trajna rješenja koja su priuštiva i troškovno učinkovita te služe kao značajna obilježja lokalne kulture i povijesti. Kako je potvrđeno u Kulturnom kompasu za Europu²⁷, novi europski Bauhaus važna je inicijativa za promicanje **zajedničke kulture arhitekture i dizajna te za ulaganje u visokokvalitetni život** za sve.

Primjeri dobre prakse novog europskog Bauhausa koji su dokaz moći umjetnosti, kulture, obrazovanja i istraživanja

- ❖ **Bauhaus of the Seas Sails:** potiče umjetnike da istaknu vrijednost oceana i povezuje obalne i kontinentalne zajednice putem kulturnih prostora [Obzor Europa].
- ❖ **Bauhaus4EU:** savez europskih sveučilišta koji pokreće regionalnu transformaciju novog europskog Bauhausa obnovom kampusa, živim laboratorijima i transdisciplinarnim programima obrazovanja [Erasmus+].
- ❖ **Cultuur&Campus:** pretvara povijesnu zgradu u Rotterdamu u višenamjenski centar za učenje, služeći se umjetničkim alatima za poticanje angažmana stanovnika i dokumentiranje priča [Obzor Europa].

²⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/factpages/citiverse>

²⁵ Participativna demokracija

²⁶ Platforma za građanski angažman – Platforma za građanski angažman.

²⁷ EUR-Lex – 52025DC0785 – EN – EUR-Lex.

© Bauhaus of The Sea Sails – © Bauhaus4EU – © Cultuur&Campus

Obrazovanje i kultura ključni su za informiranje o prednostima holističkih i istraživačkih pristupa u kombinaciji s metodologijama koje se temelje na dokazima. Komisija će promicati **vrijednosti novog europskog Bauhaua u školama** u cijeloj Europi putem koalicije Education4Climate²⁸ i njezina rada na školskim okruženjima za učenje o održivosti²⁹.

Komisija će podupirati i djelovanje za uklanjanje podjela između umjetnosti, znanosti i industrije jer projekti novog europskog Bauhaua pokazuju da **uključivanje umjetnika u tehnološka i znanstvena okruženja i obratno može** potaknuti suradnje koje uzrokuju značajne obrate i dovode do inovacija i konkretnih rezultata. U sinergiji s djelovanjem najavljenim u okviru Kulturnog kompasa za Europu novi europski Bauhaus poticati će **interakciju kulturnih djelatnika, umjetnika i pripadnika akademske zajednice s dionicima iz industrije i građevinarstva kako bi se predstavile nove perspektive**, osmislili alternativni budući scenariji i zajednički osmislila nekonvencionalna rješenja za obnovu četvrti usmjerena na budućnost.

U skladu sa **zaključcima Vijeća** iz 2021. o kulturi, visokokvalitetnoj arhitekturi i izgrađenom okolišu kao ključnim elementima inicijative „novi europski Bauhaus“³⁰ Komisija promiče participativni pristup izgrađenom okolišu koji se temelji na kulturi, dokazima i kvaliteti, posebno podupiranjem uvođenja **sustava za ocjenu kvalitete građenja prema Deklaraciji iz Davosa**³¹ i preporuka stručne skupine država članica za visokokvalitetnu arhitekturu i izgrađeni okoliš za sve³².

Komisija i njezini partneri:

- uputit će prijedlog Vijeću i Europskom parlamentu za **jačanje europskih prijestolnica kulture** na način koji je u sinergiji s vrijednostima i načelima novog europskog Bauhaua,
- uspostaviti će **laboratorij novog europskog Bauhaua za oceane kako bi se potaknula suradnja u morskom okolišu** i doprinijelo Inicijativi EU-a za promatranje oceana³³,

²⁸ <https://education-for-climate.ec.europa.eu/community/>

²⁹ Ozelenjivanje škola: novo izvješće o školskim okruženjima za učenje za održivost | Europska platforma za školsko obrazovanje.

³⁰ 2021/C 501 I/03.

³¹ Sustav za ocjenu kvalitete građenja prema Deklaraciji iz Davosa.

³² Početna stranica – Ususret zajedničkoj kulturi arhitekture – EAC.

³³ Glavne aktivnosti najavljene u Europskom paktu o oceanima.

- poticati će mlade da se uključe u očuvanje europske baštine te urbanu i ruralnu obnovu putem **rute novog europskog Bauhausa u okviru inicijative DiscoverEU**,
- podupirat će **rezidencije umjetnika novog europskog Bauhausa** u okviru inicijative „Kultura pokreće Europu”.

3. POSPJEŠITELJI

3.1 Zajednica novog europskog Bauhausa i sudjelovanje na lokalnoj razini

Novi europski Bauhaus raste zahvaljujući pokretačkoj energiji svoje **zajednice od gotovo 2000 javnih i privatnih članova**, od lokalnih do međunarodnih organizacija u cijeloj Europi i šire, koja obuhvaća različita područja kao što su kultura, obrazovanje, arhitektura, baština, šumarstvo, građevinarstvo, stanovanje i moda te dopire do milijuna građana i poduzeća putem festivala i nagrada novog europskog Bauhausa.

Iako Komisija može dati svoj doprinos, to je samo djelić slagalice. **Zajednica novog europskog Bauhausa aktivno poduzima mjere**: od lokalnih programa financiranja do standarda gradnje usklađenih s novim europskim Bauhausom te programa diplomskih i doktorskih studija novog europskog Bauhausa. Djeluje kao istinski pokretač inicijative i povećava mogućnosti financiranja i potpore EU-a, što je omogućilo ponovnu primjenu i unapređenje rješenja koja se temelje na novom europskom Bauhausu.

Ključna je razmjena znanja i najboljih praksi, posebno kad je potrebna daljnja transformacija i ubrzavanje, često za provedbu na lokalnoj razini. Novi europski Bauhaus pokrenut će **pilot-projekt za gradove radi razmjene rješenja za otpornost izgrađenog okoliša** na klimatske promjene i elementarne nepogode. Zajednica novog europskog Bauhausa okupit će dionike kako bi zajednički osmislili i razvili prototipe i testirali alate i rješenja za transformaciju, posebno u okviru svojih **laboratorija za inovacije**. Laboratoriji novog europskog Bauhausa trenutačno su domaćini osam projekata koji se bave širokim rasponom tema, od javne infrastrukture u Ukrajini³⁴, zelene tranzicije u dunavskoj regiji³⁵ do transeuropskog modernizma³⁶, a pokreću se i novi projekti, posebno kako bi se osigurala rješenja za priuštivo stanovanje.

Na temelju tog iskustva Komisija nastoji **razviti i proširiti zajednicu novog europskog Bauhausa**, privući nove članove iz različitih sektora, skupina i područja politika, povećati sudjelovanje i doprinijeti oblikovanju relevantnih politika. Komisija će **optimizirati primjenu digitalnih alata kako bi se olakšale interakcije i suradnja**, posebno na regionalnoj i lokalnoj razini i za javno-privatna partnerstva te kako bi razmjena dobre prakse i podataka utemeljenih na dokazima bila jednostavna i brza. Nastojat će ostvariti sinergiju i maksimalno povećati suradnju s povezanim inicijativama, posebno uključivanjem **vrijednosti i načela novog europskog Bauhausa u Sporazum gradonačelnika, europski klimatski pakt i Sporazum zelenih gradova**.

Komisija i zajednica novog europskog Bauhausa:

³⁴ Javna infrastruktura za Ukrajinu – Novi europski Bauhaus – Europska unija.

³⁵ Laboratorij novog europskog Bauhausa: novi europski Bauhaus na Dunavu – Novi europski Bauhaus.

³⁶ Europski trijenale modernizma (ETOM) – Novi europski Bauhaus.

- **na razini EU-a uspostaviti će mrežu lokalnih ambasadora novog europskog Bauhausa**, u suradnji s lokalnim jedinicama novog europskog Bauhausa i, prema potrebi, s centrima EUROPE DIRECT,
- osnovat će **laboratorij novog europskog Bauhausa za priuštivo stanovanje** kako bi se prikupili uspješni primjeri iz prakse za priuštiva stambena rješenja koja se odnose na gradnju izvan gradilišta i urbani razvoj u sinergiji sa Savezom EU-a za stanovanje,
- poticati će sudjelovanje dionika i razmjenu dobrih praksi putem **festivala novog europskog Bauhausa koji se održava svake dvije godine**, čije su prioritetne teme stanovanje i demokracija, ali i putem drugih relevantnih događanja kao što je **Europska noć istraživača**,
- promicati će **nagrade novog europskog Bauhausa** kako bi se nagradili uspješni primjeri iz prakse i skrenula pozornost na inovativna rješenja te osmisliti **posebne nagrade** za otpornost vodoopskrbe (2026.) i za inovativni studentski smještaj (2027.),
- regijama i gradovima osigurati će zajednički prostor za zajedničko stvaranje i učenje u okviru „**eksperimentacijskog putovanja novog europskog Bauhausa za transformaciju teritorija**”³⁷ i naknadnog **pilot-projekta za gradove** koji će se odnositi na otpornost izgrađenog okoliša,
- osigurati će sinergiju i suradnju između članova zajednice novog europskog Bauhausa i budućeg **Saveza EU-a za stanovanje**.

3.2 Akademija novog europskog Bauhausa: znanje, vještine, inovacije i financiranje

Čitav niz sveučilišta i centara stručnosti već je počeo aktivno doprinositi novom europskom Bauhausu u svrhu poticanja istraživanja, pokretanja novih modela obrazovanja i osposobljavanja i povezivanja znanja s poslovnim primjenama. Komisija je 2022. pokrenula Akademiju novog europskog Bauhausa³⁸ za vještine za održivu gradnju, čime je okupila istraživače i stručnjake kako bi ubrzala usavršavanje i prekvalifikaciju radnika u građevinskom ekosustavu. **Akademija novog europskog Bauhausa sad će postati središnja infrastruktura** za znanje i istraživanje, sigurno eksperimentiranje i inovacije te razvoj vještina, čime će se stvoriti dinamična poveznica i osigurati da se cjelokupno znanje stečeno putem komponente istraživanja i inovacija u okviru Instrumenta za novi europski Bauhaus usmjeri na aktivnosti stjecanja vještina, izgradnju kapaciteta i primijenjene inovacije.

Akademija novog europskog Bauhausa temeljit će se na trima područjima:

3.2.1 Izgradnja kapaciteta i razvoj vještina

Kao okvir za osposobljavanje, izgradnju kapaciteta i razvoj vještina, Akademija novog europskog Bauhausa poticati će sustavne promjene u svim sektorima. **Prenositi će rezultate istraživanja u praktične vještine, osmišljati okvire za osposobljavanje i oblike učenja** za radnu snagu, javna tijela i MSP-ove te jačati pedagošku kvalitetu, usklađenost i programe certifikacije osposobljavanja povezanog s novim europskim Bauhausom u cijeloj Europi. Posebnu pozornost posvetit će MSP-ovima i kvalificiranim radnicima, s obzirom na to da prelazak Europe na čistu energiju ovisi o snažnom, produktivnom gospodarstvu i pružanju prilike manjim akterima da budu inovativni i konkurentni. Poduprijet će **usavršavanje i**

³⁷ Pripremno djelovanje (2024.–2026.) – Inovacije za transformaciju na lokalnoj razini.

³⁸ Akademija novog europskog Bauhausa – Novi europski Bauhaus – Europska unija.

prekvalifikaciju radne snage u građevinskom ekosustavu, posebno za gradnju koja se temelji na biološkim i prirodnim rješenjima, čime će učvrstiti svoju reputaciju pružatelja visokokvalitetnih tečajeva i povezati najsuvremenija istraživanja i stručnjake. To će uključivati potporu za naukovanje i strukovno osposobljavanje namijenjeno mladima. Promicat će i upotrebu **digitalnih alata za optimizaciju resursa, učinkovitost i donošenje odluka na temelju podataka**, u skladu s ciljevima digitalnog desetljeća i oslanjajući se na internetski portal gradova EU-a kao zajedničku pristupnu točku alatima i inicijativama EU-a kojima se podupiru lokalne tranzicije.

U širem okviru Unije vještina Akademija novog europskog Bauhausa pridonijet će i razvoju **informacija o vještinama** na razini EU-a, pružajući potporu Europskom opservatoriju za građevinarstvo³⁹, Europskoj zakladi za osposobljavanje⁴⁰, budućem Europskom opservatoriju za informacije o vještinama i velikom partnerstvu za građevinarstvo⁴¹. Pridonijet će i inicijativi za unapređenje vještina⁴², kojom se podupire energetska obnova putem nacionalnih platformi za vještine u svim državama članicama.

3.2.2 Znanje i istraživanje

Novi europski Bauhaus podupire praktično eksperimentiranje u pogledu transformacije na lokalnoj razini, koje pruža dokaze o kulturnim, društvenim i okolišnim prednostima obnove četvrti i zajedničkog dizajna. Znanstvena zajednica pokazala je velik interes za istraživanje metoda i učinaka takvog integriranog pristupa, a trenutačno postoji ekosustav doktorskih i diplomskih programa koji se odnose na novi europski Bauhaus, kao i znanstvene publikacije koje proizlaze iz projekata novog europskog Bauhausa kao što su demonstracijski projekti vodilje ili Savez Akademije novog europskog Bauhausa. Međutim, i dalje je riječ o veoma rascjepkanom okruženju, stoga je učinak u smislu testiranih koncepata koji se nude za ponovnu primjenu **zajednicama, stručnjacima, lokalnim tijelima, poduzećima i drugim dionicima** ograničen.

Primjenom pristupa utemeljenog na dokazima i iskorištavanjem digitalnih mogućnosti Akademija novog europskog Bauhausa podupirat će stručnjake, poduzeća i tijela u uvođenju vrijednosti i načela novog europskog Bauhausa u njihove inicijative te optimizirati pohranu, razmjenu i procjenu podataka i dokaza o dobroj praksi. **Znanje stečeno eksperimentiranjem i metodologijama dizajna utemeljenima na dokazima** prikupit će se i učiniti dostupnim, čime će se osigurati podaci i uspješni nacrti za uvođenje i provedbu najuspješnijih eksperimenata novog europskog Bauhausa. U **Centru za rezultate i učinak novog europskog Bauhausa**⁴³ prikupljat će se, analizirati i razmjenjivati stečena iskustva i alati.

3.2.3 Razvoj poslovanja

Komisija je razvila niz alata za pomoć nositeljima projekata u osmišljavanju i provedbi projekata novog europskog Bauhausa.⁴⁴ Akademija novog europskog Bauhausa **podupirat će MSP-ove, novoosnovana poduzeća i kreativne stručnjake** putem savjetodavnih usluga i skupova alata kako bi se osigurala okruženja za eksperimentiranje i ispitivanje koncepata novog europskog Bauhausa. Oslanjajući se na rješenja razvijena u laboratorijima novog europskog Bauhausa i u okviru projekata koje financira EU, Akademija novog europskog Bauhausa osigurat će načine za razvoj, ponovnu izradu i stavljanje na tržište interdisciplinarnih

³⁹ Europski opservatorij za građevinarstvo (ECO).

⁴⁰ Početna stranica | ETF.

⁴¹ Građevinarstvo.

⁴² <https://build-up.ec.europa.eu/en/bup-skills>

⁴³ Provodi se u okviru programa Obzor Europa.

⁴⁴ Alati i resursi – Novi europski Bauhaus – Europska unija.

inovacija pod vodstvom zajednice, primjerice primjenom inovativnih materijala na biološkoj osnovi iz laboratorija u izgradnji i obnovi zgrada. Novi europski Bauhaus djelovat će kao pokretač na terenu za provedbu zakonodavstva EU-a o kružnom gospodarstvu, prelasku na čistu energiju i postizanju otpornosti vodoopskrbe tako što će **podupirati poduzeća i dionike koji prelaze na nove održive prakse**, npr. u modnoj industriji putem inicijative za promjene u modnoj industriji u okviru novog europskog Bauhaua (EIT).

Europski institut za inovacije i tehnologiju pružit će namjensku potporu Akademiji novog europskog Bauhaua poboljšanjem razmjene znanja među projektima novog europskog Bauhaua i pokretanjem inovacijskih pilot-projekata putem zajednice za kulturu i kreativnost EIT-a, poticanjem i širenjem inovacija putem putovanja u okviru novog europskog Bauhaua zajednice EIT-a⁴⁵ te pružanjem plana za ubrzanje inovacija u ranoj fazi putem programa za pokretanje inovacija EIT-a⁴⁶. Komisija i njezini partneri podupirat će jačanje kapaciteta i pristup financiranju, posebno za male aktere, kao i mogućnosti financiranja prilagođene lokalnim potrebama⁴⁷. Svoju će podršku temeljiti na postojećoj dobroj praksi kako bi se **privuklo privatno financiranje** i uspostavili **inovativni modeli upravljanja i financiranja**. Potpora ulaganju, uključujući povezivanje projekata s potencijalnim ulagateljima, pružat će se i putem nove **paneuropske platforme za ulaganja za priuštivo i održivo stanovanje**, koja obuhvaća Grupu EIB-a, nacionalne razvojne banke, Razvojnu banku Vijeća Europe, Europsku banku za obnovu i razvoj (EBRD) i druge financijske institucije.

U okviru Akademije novog europskog Bauhaua Komisija i njezini partneri:

- **podupirat će usavršavanje i prekvalifikaciju u građevinskom sektoru i njegovu lancu vrijednosti** kako bi se ubrzao prelazak na kružni sustav upotrebe materijala s većim obnavljajućim djelovanjem,
- **pokrenut će pilot-projekte za inovacije i osposobljavanje kao što su promjene u modnoj industriji u okviru novog europskog Bauhaua** kako bi se MSP-ovima u području mode pomoglo da razviju kružne strategije i prošire se na nova tržišta,
- **podržat će istraživanje za moguću zajedničku europsku diplomu novog europskog Bauhaua** kako bi se razvile transdisciplinarnе kompetencije u arhitekturi, dizajnu, održivom inženjerstvu i umjetnosti koje su relevantne za novi europski Bauhaus na sveučilišnoj razini,
- **uspostaviti će i proširiti partnerstva sveučilišta i poduzeća** radi razvoja vještina i kompetencija u sektorima povezanim s novim europskim Bauhausom (npr. radna snaga i budući poduzetnici),
- **ojačat će položaj novog europskog Bauhaua kao okruženja za pionirska istraživanja**, među ostalim promicanjem okupljanja pripadnika akademske zajednice i znanstvenih publikacija o praksama i nacrtima novog europskog Bauhaua,
- **razviti će pokazatelje i osmisliti smjernice za procjenu učinaka inicijativa pod vodstvom zajednice** u kojima se kombiniraju održivost, uključivost i kvaliteta,
- **izraditi će digitalni katalog dobre prakse i koncepata novog europskog Bauhaua za priuštivo i otporno stanovanje** u sinergiji s pilot-projektom novog europskog Bauhaua za gradove kako bi se lokalnim tijelima, poduzećima i stručnjacima pružile informacije o najsuvremenijim rješenjima,

⁴⁵ Vidjeti zajednicu EIT-a za novi europski Bauhaus: Izvješće o učinku za 2025.

⁴⁶ Program za pokretanje inovacija EIT-a.

⁴⁷ Na primjer, u okviru platforme BlueInvest i Akceleratora Europskog vijeća za inovacije (EIC).

- u sinergiji s europskom platformom za ulaganja i na temelju smjernica o ulaganjima novog europskog Bauhausa poboljšat će pristup financiranju za manje aktere putem **savjetodavnog centra novog europskog Bauhausa**, među ostalim suradnjom s filantropskim zakladama, kao i uspostaviti **program za ubrzavanje ulaganja novog europskog Bauhausa** zajedno s tim centrom kako bi se privuklo i olakšalo privatno, javno i mješovito financiranje te razvoj inovativnih poslovnih modela koji se temelje na vrijednostima i načelima novog europskog Bauhausa.

3.3 Financiranje i upravljanje

U pet godina potporu je već primilo više od 700 projekata novog europskog Bauhausa. U okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za 2021.–2027. novom europskom Bauhausu dodijeljeno je 1,4 milijarde EUR, od čega većina sredstava potječe iz kohezijske politike (više od 840 milijuna EUR) i programa Obzor Europa (više od 530 milijuna EUR). Novi europski Bauhaus sad ima svoj prvi višegodišnji instrument za financiranje koji se temelji na programu Obzor Europa: **Instrument za novi europski Bauhaus**, koji traje od 2025. do 2027.⁴⁸ Postoje dvije komponente: istraživačko-inovacijska komponenta⁴⁹, s okvirnim proračunom od oko 120 milijuna EUR godišnje za razvoj i predstavljanje novih rješenja i komponenta uvođenja rješenja, kako bi se proveli i proširili uspješni primjeri i inovacije novog europskog Bauhausa, za koju se očekuje da će iskoristiti isti iznos iz različitih programa EU-a te nacionalnog i privatnog financiranja. **Komisija će zajedno s državama članicama nastojati optimizirati upotrebu i postići sinergiju i komplementarnost financijskih sredstava EU-a na različitim razinama vlasti**⁵⁰, kao i povećati pristup financiranju, posebno za manje aktere. Konkretno, Komisija će nastaviti poticati države članice i regije da vrijednosti i načela novog europskog Bauhausa **uključuje u provedbu kohezijske politike** i drugih strategija i politika koje se odnose na izgrađeni okoliš, među ostalim **razvojem jednog projekta novog europskog Bauhausa u svakoj državi članici**. Komisija će u suradnji s državama članicama nastojati proširiti mogućnosti financiranja, prije svega kako bi se povećala potpora lokalnim inicijativama. Osim toga, Komisija poziva suzakonodavce da podrže njezine prijedloge za **budući višegodišnji financijski okvir**, čime bi se omogućio kontinuitet financiranja Instrumenta za novi europski Bauhaus nakon 2027.⁵¹

Za optimalno iskorištavanje sredstava EU-a važna je uloga država članica koje moraju djelovati kao poveznica s lokalnim akterima i osigurati im pristup financiranju, ali i kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećala koordinacija i usklađenost među instrumentima i politikama financiranja. **Države članice imenovale su 2021. nacionalne kontaktne točke za novi europski Bauhaus**. Te nacionalne kontaktne točke otad imaju ključnu ulogu u provedbi novog europskog Bauhausa na nacionalnoj i lokalnoj razini. Uspostavom Instrumenta za novi europski Bauhaus utvrđene su dvije dodatne mreže: nacionalne kontaktne točke za istraživanje

⁴⁸ Vidjeti [plan djelovanja za Instrument za novi europski Bauhaus 2025.–2027.](#)

⁴⁹ Istraživačko-inovacijska komponenta ima okvirni proračun od oko 120 milijuna EUR godišnje, a provodi se u programima rada Obzora Europa za 2025.–2027.

⁵⁰ Nadovezuje se na dobru praksu kao što je [THRIVE | Južna regionalna skupština](#) ili provedba Fonda za pravednu tranziciju kako bi se podržala transformacija industrije u klimatski neutralnu u rudarskoj regiji Sachsen-Anhalt.

⁵¹ [Prijedlozi Komisije o višegodišnjem financijskom okviru za 2028.–2035.](#)

i inovacije novog europskog Bauhausa⁵² i namjenska mreža upravljačkih tijela i drugih relevantnih tijela za promicanje ulaganja novog europskog Bauhausa u programima kohezijske politike za 2021.–2027.⁵³.

Neovisno o ostvarenom napretku, većina država članica nema model i resurse za potpuno cjelovito i međusektorsko upravljanje novim europskim Bauhausom na više razina, što dovodi do propuštenih prilika za dionike i lokalne vlasti. Komisija će u bliskoj suradnji s državama članicama **redefinirati zadaće nacionalnih kontaktnih točaka novog europskog Bauhausa i pružiti potporu** izgradnjom kapaciteta i mogućnostima financiranja, jačajući i njihovu suradnju s upravljačkim tijelima, kao što je zajednica P2P novog europskog Bauhausa. Komisija je objavila Prijedlog preporuke Vijeća kako bi **ojačala utjecaj država članica kao ključnih aktera u upravljanju novim europskim Bauhausom i potaknula provedbu novog europskog Bauhausa** od razine četvrti do europske razine. Pri provedbi se moraju poštovati supsidijarnost i nacionalne specifičnosti, čime se državama članicama, regijama i lokalnim vlastima omogućuje da novi europski Bauhaus prilagode svojim okolišnim, kulturnim i društvenim okolnostima. Novim europskim Bauhausom stoga se jača središnja uloga država članica u osmišljavanju i usmjeravanju pristupa koji odražavaju nacionalne prioritete, upravljačke strukture i lokalne potrebe, čime se osigurava da se na razini EU-a odluke unutarnjih politika podupiru i dopunjuju, a ne zamjenjuju. **Europski semestar i novi Savez EU-a za stanovanje** podupirat će države članice i u primjeni cjelovitih pristupa koji obuhvaćaju održivost, priuštivost i kvalitetu kad je riječ o stanovanju.

Komisija će:

- omogućiti jednostavno pretraživanje i **pregled mogućnosti financiranja povezanih s novim europskim Bauhausom u svim programima EU-a**, među ostalim na portal EU Funding & Tenders⁵⁴ i putem platforme EU-a za gradove,
- pružiti izravnu **prilagođenu potporu nacionalnim i regionalnim tijelima** u pogledu uvođenja vrijednosti i načela novog europskog Bauhausa u programe kohezijske politike te surađivati s **EIB-om/JASPERS-om**⁵⁵ na razvoju dodatnih alata za procjenu i izgradnju kapaciteta,
- podupirati **izgradnju kapaciteta za javne uprave i dionike** uzajamnim učenjem i razmjenom dobre prakse, uključujući aktivnosti kao što je program *Living Spaces*⁵⁶ za promicanje visokokvalitetne arhitekture i izgrađenog okoliša za sve,
- osigurati **financiranje za nacionalne kontaktne točke novog europskog Bauhausa i nacionalne kontaktne točke za istraživanje i inovacije** kako bi se povećali njihovi kapaciteti i suradnja.

3.4 Međunarodna dimenzija

Gradovi i četvrti u cijelom svijetu suočavaju se s istim problemima kao i Europa, kao što su utjecaji klime, nestašica vode, demografske promjene i stambene krize. U nekim slučajevima, kao na južnoj polutki, ti problemi mogu biti vrlo ozbiljni i potaknuti migracije ili čak sukobe. **Novi europski Bauhaus ima mogućnost prenijeti integrirana rješenja izvan Europe**, ali i

⁵² Nacionalne kontaktne točke za istraživanje i inovacije podupiru provedbu istraživačko-inovacijske komponente Instrumenta za novi europski Bauhaus u okviru programa Obzor Europa.

⁵³ Zajednica Peer2Peer (P2P) novog europskog Bauhausa.

⁵⁴ Na temelju „oznake novog europskog Bauhausa”, koja se trenutačno upotrebljava za program Obzor Europa.

⁵⁵ Zajednička pomoć za potporu projektima u europskim regijama.

⁵⁶ *Living Spaces* – Kultura i kreativnost.

pomoći da europske četvrti uče na uspješnim primjerima i budu nadahnuti međunarodnim praksama.

Novi europski Bauhaus može imati **važnu ulogu u procesu proširenja EU-a** promicanjem održivog lokalnog razvoja, očuvanja kulturne baštine, inovativnih rješenja za zelenu i digitalnu tranziciju, kao i uključivanja društvenih, gospodarskih i kulturnih vrijednosti. Zemljama kandidatkinjama može poslužiti kao platforma za razmjenu dobrih primjera iz prakse, stručnog znanja, resursa i mreža te za suradnju s državama članicama EU-a na zajedničkim projektima. Novi europski Bauhaus od 2022. posebno podupire **zeleni oporavak i participativnu obnovu Ukrajine** inovacijskim projektima kao što su kružna obnova starih sovjetskih zgrada „panelki” u Černihivu, inicijative za održivu uporabu zemljišta i zelena obnova urbanih područja u crnomorskom bazenu⁵⁷. Cilj je novog europskog Bauhauusa omogućiti održivu, inovativnu i uključivu obnovu Ukrajine služeći se partnerstvima i resursima kao što su zajednica novog europskog Bauhauusa, posebne smjernice i tehnička podrška.

Inicijative novog europskog Bauhauusa potaknule su dijalog i djelovanje i u drugim zemljama izvan EU-a, posebno u Japanu, Brazilu i Meksiku. Komisija će nastaviti širiti svoju međunarodnu mrežu i poticati daljnju suradnju među zainteresiranim međunarodnim stručnjacima, građanima i vladama u svrhu rasprave i zajedničkog osmišljavanja globalnih rješenja nadahnutih novim europskim Bauhausom. **Svjetska izložba u Osaki 2025.** bila je prilika da EU na svjetskoj razini predstavi novi europski Bauhaus, poveže se sa stručnjacima iz cijelog svijeta i započne poseban **dijalog o novom europskom Bauhausu između EU-a i Japana**. Komisija će dodatno razraditi ideje iznesene u tim prilikama i iskoristiti vidljivost koju pružaju **festivali novog europskog Bauhauusa kako bi predstavila međunarodne primjere dobre prakse i svjedočanstva**.

Komisija će:

- **podupirati obnovu i urbanu regeneraciju Ukrajine** promicanjem priuštivog i održivog kvalitetnog dizajna u okviru lokalnih projekata za škole, bolnice i kulturnu baštinu koji se mogu ponovno primijeniti, podupiranjem uspostave **centra Akademije novog europskog Bauhauusa** i uključivanjem vrijednosti novog europskog Bauhauusa u relevantno zakonodavstvo i obnovu, posebno putem programa „EU4Reconstruction”⁵⁸ i lokalnih digitalnih blizanaca za obnovu⁵⁹,
- uz potporu delegacija EU-a proširiti međunarodnu mrežu zajednice novog europskog Bauhauusa putem **lokalnih mreža novog europskog Bauhauusa u trećim zemljama i osnivanjem centara Akademije novog europskog Bauhauusa**, posebno u Japanu i Brazilu,
- pridonijeti proširenju EU-a osiguravanjem financijskih sredstava, izgradnjom kapaciteta i tehničkom podrškom za **pokretanje projekata i inicijativa novog europskog Bauhauusa u zemljama kandidatkinjama**,
- pokrenuti **dodjelu nagrada za novi europski Bauhaus na međunarodnoj razini** kako bi se predstavili i nagradili međunarodni projekti koji odražavaju vrijednosti novog europskog Bauhauusa,
- poticati **međunarodnu suradnju u području kvalitetne arhitekture** putem međunarodne mreže Davos Baukultur Alliance⁶⁰.

⁵⁷ Ti su projekti financirani u okviru programa LIFE, Obzor Europa i Interreg.

⁵⁸ Na lokalnoj razini projekt će okupiti i raditi s oko 50 „oglednih” općina srednje veličine na pripremi i upravljanju ulaganjima u obnovu koja odražavaju pristup „bolje ponovne izgradnje” i vrijednosti novog europskog Bauhauusa.

⁵⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/digital-twin-reconstruction-ukraine>

⁶⁰ Davos Baukultur Alliance.

4. ZAKLJUČCI I DALJNI KORACI

Novi europski Bauhaus od svojeg je osnivanja 2020. izvor entuzijazma, kreativnosti i pokretač sudjelovanja diljem Europe i izvan nje. Poticanjem inovacija, razvoja vještina i industrijske snage novi europski Bauhaus povećat će konkurentnost i otpornost Europe na temelju visokokvalitetnih priuštivih rješenja i podjele odgovornosti na svim razinama upravljanja. Sljedeći ključni korak bit će **daljnje uključivanje relevantnih aktera i mreža** na više razina upravljanja, u različitim područjima politika i gospodarskim sektorima kako bi se iskoristio puni potencijal inicijative. **Stručnjaci, istraživači, tijela vlasti, predstavnici civilnog društva i poduzeća pozivaju se da se pridruže zajednici novog europskog Bauhauusa** i surađuju na zajedničkom stvaranju i širenju inovativnih rješenja za potporu obnovi četvrti i prelasku na čistu energiju.

Europska komisija računa na suradnju Europskog parlamenta, Vijeća EU-a, Europskog odbora regija i Europskog gospodarskog i socijalnog odbora u informiranju zajednica koje zastupaju i promicanju novog europskog Bauhauusa i povezanih mogućnosti u njima, **u uključivanju civilnog društva, umjetnika, lokalnih vlasti, poduzeća i znanstvenika, kao i podjeli raspoloživih sredstava**. Djelovanje će temeljiti na prednostima svoje rastuće zajednice i širit će svoje uspješne prakse. Zemlje izvan EU-a, zainteresirane međunarodne organizacije i mreže isto se tako pozivaju da šire i podupiru vrijednosti i načela novog europskog Bauhauusa te da promiču participativne zajednički osmišljene projekte i inicijative.

Komisija posebno poziva Vijeće da ispita i donese Prijedlog **preporuke Vijeća priloženom ovoj Komunikaciji** kako bi se jačalo međusektorsko djelovanje u njihovim zemljama i osiguralo da se novi europski Bauhaus provodi i uzme u obzir u relevantnim nacionalnim, regionalnim i lokalnim inicijativama i financiranju.